

A társadalom- tudományok harminc éve a Partiumban

Online konferencia

Absztrakt füzet

2021. MÁRCIUS 26.

Szervezők

PARTIUMI TERÜLETI
KUTATÁSOK INTÉZETE

PARTIUMI
KERESZTÉNY
EGYETEM

Szervező intézmények

Partiumi Keresztény Egyetem, Humántudományi Tanszék

Partiumi Területi Kutatások Intézete

Debreceni Egyetem, Politikatudományi és Szociológiai Intézet, Szociológia és Szociálpolitika Tanszék

Tudományos bizottság

Dr. Bakó Rozália, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Dr. Balla Annamára, Nagyváradi Emanuel Egyetem

Dr. Czibere Ibolya, Debreceni Egyetem

Dr. Debrenti Edith, Partiumi Keresztény Egyetem

Dr. Flóra Gábor, Partiumi Keresztény Egyetem

Dr. Homoki Andrea, Gál Ferenc Egyetem

Dr. Horváth Kinga, Selye János Egyetem

Dr. Szilágyi Ferenc, Partiumi Keresztény Egyetem, Partiumi Területi Kutatások Intézete

Dr. Sántha Ágnes, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Dr. Vida Anikó, Szegedi Tudományegyetem

Dr. Veres Valér, Babeş-Bolyai Tudományegyetem

Szervezőbizottság

Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

Dr. Pásztor Rita egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

Dr. Székedi Levente egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

A kivonatos füzet szerkesztése és lektorálása

Szerkesztők: dr. Pásztor Rita, dr. Székedi Levente

Lektorálás: dr. Gál Katalin

Tördelés: dr. Székedi Levente

Fedélterv: Sütő Fanni

Partium Kiadó, 2021

ISBN: 978-606-9673-13-3

Készült a \LaTeX szövegformázó rendszer segítségével.

A KONFERENCIA PROGRAMJA

PLENÁRIS SZEKCIÓ

(Moderál dr. Székedi Levente egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, Humántudományi Tanszék.)

Belépés és eligazítás

09:50-10:00 Részvevők belépése

10:00-10:10 Tudnivalók, eligazítás

Köszöntések

10:10-10:20 Prof. dr. Pálfi József egyetemi tanár, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora

10:20-10:30 Dr. habil. Czibere Ibolya egyetemi docens, intézetigazgató, tanszékvezető, Debreceni Egyetem, Politikatudományi és Szociológiai Intézet, Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszék

Plenáris előadások

10:30-10:50 Dr. Mojzesné dr. Székely Katalin nyugalmazott egyetemi docens, Debreceni Egyetem: „Csak addig élünk, míg a Földet életben tartjuk” (Dan George)

10:50-11:10 Prof. dr. Flóra Gábor egyetemi tanár, Partiumi Keresztény Egyetem: Társadalomtudományi oktatás a Partiumi Keresztény Egyetemen: múlt, jelen, jövő

Plenáris szekció zárása

11:10-11:30 Kérdések, megjegyzések

11:30-11:40 Hangulatkép(p) – kiállítás a PKE tanító-, óvóképző szakos hallgatóinak munkáiból, megnyitja dr. Bordás Andrea

11:40-11:50 Eligazítás a szekciófelelősök számára

SZEKCIÓÜLÉSEK

12:00-14:00: Párhuzamos szekciók I.

1. Education in the 21st century (Elnök: Dr. habil. Krémer Balázs egyetemi docens, Debreceni Egyetem)
2. Interdisciplinary research (Elnök: Dr. Bakó Rozália egyetemi docens, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)
3. Partiumi kutatások (Elnök: Dr. Szilágyi Ferenc egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)
4. Egészség és társadalom (Elnök: Dr. Sántha Ágnes egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

14:00-16:00: Párhuzamos szekciók II.

5. Régió és gazdaság (Elnök: Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)
6. Gyermekek, család, társadalom (Elnök: Dr. habil. Czibere Ibolya egyetemi docens, Debreceni Egyetem)
7. Közoktatási kutatások (Elnök: Dr. Fülöp Otília egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)
8. Iskola és társadalom (Elnök: Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)

16:00-18:00: Párhuzamos szekciók III.

9. Oktatás és munkaerőpiac (Elnök: Dr. Bordás Andrea egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)
10. Interdiszciplináris kutatások (Elnök: Dr. Balogh Brigitta egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)
11. Digitális perspektívák (Elnök: Dr. habil. Albert-Lőrincz Csanád egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)

A SZEKCIÓK RÉSZLETES PROGRAMJA

1. Education in the 21st century (Elnök: Dr. habil. Krémer Balázs egyetemi docens, Debreceni Egyetem)

12:00-12:20 Contents beyond vocational skills. The wider spectrum of students' socialisation (Dr. habil. Bocsi Veronika)

12:20-12:40 Factors and processes affecting the SEN students' school inclusion based on the results of an international research (Prof. dr. Fónai Mihály, Barnucz Nóra)

12:40-13:00 Resilient teacher candidates as mentors. The Let's Teach for Hungary Mentor Program as a resource of individual and community empowerment (Godó Katalin, Dr. Ceglédi Tímea, Dr. Dabney-Fekete Ilona Dóra)

13:00-13:20 Student dissertations in artistic topics at the University of Debrecen 1914-1949 (Dr. Molnár-Tamus Viktória Gabriella)

13:20-13:40 Use of Information and Communications Technology and Social Media at School in Bihar and Szatmár Counties (Ardelean Tímea Krisztina)

2. Interdisciplinary research (Elnök: Dr. Bakó Rozália egyetemi docens, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

12:00-12:20 Challenges of Industry 4.0 on skill requirements towards new entrants to the labour market (Csehné dr. habil. Papp Imola, Molnár Csilla)

12:20-12:40 Dilemmas of measuring social inequality - An isochron method in connection with rural employment tendencies (Tóth Dalma)

12:40-13:00 Impact evaluation of a prevention program implemented in Bihor county on the topic of human trafficking (Dr. Bernáth Krisztina)

13:00-13:20 Is there an Epiipo identity? (Tóth Dalma)

13:20-13:40 The COVIDICTIONARY and the 'university triangle model' (Uricska Erna)

13:40-14:00 The Effects of the Covid-19 Pandemic on High School Education (Zakota Zoltán)

3. Partiumi kutatások (Elnök: Dr. Szilágyi Ferenc egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)

12:00-12:20 A jelnyelvi kommunikációs technikák elsajátításának módszerei a szociális munkás képzésben (Dr. Belényi Emese-Hajnalka)

12:20-12:40 A magyarországi közoktatási rendszerben megjelenő román állampolgárságú tanulók területi mintázatai (Apáti Norbert, Benedek Viktória)

12:40-13:00 Hallgatói munkavállalás és jövőtervek a Partiumi Keresztény Egyetemen (Szócs Andor)

13:00-13:20 Vallástanár képzés a Partiumban (Dr. Pásztor Rita)

13:20-13:40 Oktatási vonzókörzet-kutatás Bihar megyében (Dr. Szilágyi Ferenc)

13:40-14:00 A Brexit várható hatásai a Partiumban (Dr. Györbíró András Csaba)

4. Egészség és társadalom (Elnök: Dr. Sántha Ágnes egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

12:00-12:20 A globális jóllét vizsgálata Székelyföldön (Dr. Zsigmond István, Dr. Krizbai Tímea)

12:20-12:40 Egészség a karantén idején. Az erdélyi magyarok testi és lelki egészsége a COVID-19 világjárvány első időszakában (Dr. Sántha Ágnes, Dr. Gergely Orsolya, Dr. Nistor Laura, Dr. Telegdy Balázs)

12:40-13:00 Járványlét. A koronavírus-járvány antropológiája (Dr. Vajda András)

13:00-13:20 Kutatók home office-ban. Erdélyi magyar társadalom és társadalomkutatás a világjárvány idején (Dr. Gergely Orsolya)

13:20-13:40 Regionális különbségek a koronavírus-járvány hatásaiban (Csehné dr. habil. Papp Imola)

5. Régió és gazdaság (Elnök: Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)

14:00-14:20 A feltétel nélküli alapjövedelem megítélésének empirikus elemzési lehetősége (Oláh Eszter)

14:20-14:40 A székelyföldi innovatív agrárjellegű kezdeményezések kommunikációs vetületei (Dr. Székely Kinga Katalin)

14:40-15:00 Az ezüst gazdaság érmelléki esettanulmánya (Dr. Gál Katalin, Dr. Pásztor Rita)

15:00-15:20 Az új vidékfejlesztési paradigma székelyföldi térségre gyakorolt hatásának vizsgálata agrárjellegű kisvállalkozások működésének elemzése alapján (Prof. dr. Biró A. Zoltán, Kovács Judit Tünde)

15:20-15:40 Elitek a lokális térben - a debreceni kulturális elit vizsgálata (Béres Zsuzsa)

6. Gyermekek, család, társadalom (Elnök: Dr. habil. Czibere Ibolya egyetemi docens, Debreceni Egyetem)

14:00-14:20 Egyetemi hallgatók véleménye a házasságkötésről és gyermekvállalásról (Péceli Fanni)

14:20-14:40 Egység a mozaikcsaládokban – szerkezet és szerepváltozások (Kukucska Zsuzsa)

14:40-15:00 Házasságkötési szokások változása a bihardíószegi református közösségben (Dr. Tolnai Tímea Katalin)

15:00-15:20 Modern családformák keresztmetszetében: nevelőszülősként multinukleáris családok (Nemes-Zámbó Gabriella)

15:20-15:40 Párválasztási motivációk alacsony társadalmi státuszú fiatalok körében (Dr. Molnár Éva)

15:40-16:00 Sötét kamráról az önálló életvitelig. Rendszerszintű változások a Bihar megyei gyermekvédelemben. (Szántó Ildikó)

7. Közoktatási kutatások (Elnök: Dr. Fülöp Otília egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

14:00-14:20 A román nyelv oktatása Bihar megye magyar tannyelvű elemi osztályaiban a tantervi változások tükrében (Tankó Veronica-Zita)

14:20-14:40 Az egyénre szabott nevelési tervek és a kötődő alapú nevelés startégiai a SNI-is tanulók oktatásában (Dan Beáta-Andrea, Kovács Karolina Eszter)

14:40-15:00 Az iskola életébe való szülői bevonódás akadályai (Szász Mária-Magdolna)

15:00-15:20 Két művészeti nevelési koncepció összehasonlító elemzése - Montessori és Kókas (Székely Csilla Imola)

15:20-15:40 Roma tanulókat oktató pedagógusok percepciói (Prof. dr. Biró A. Zoltán, Jakab Judit)

8. Iskola és társadalom (Elnök: Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)

14:00-14:20 A meritokrácia mítosza és a túlélési torzítás. Ellenpont-adalékok a rezilienciához (Dr. Ceglédi Tímea)

14:20-14:40 A szociális kontextus hatása a hamis vélekedések megértésére magyar - román kétnyelvű gyermekeknél (Dr. Bartha Krisztina)

14:40-15:00 Javítóintézeti pedagógusok intézmény-, növendék- és pedagógusképe egy metaforakutatás tükrében (Izsák Hajnalka)

15:00-15:20 Otthonoktatás okai és következményei Székelyföldön 2020-ban (Dr. habil. Mandel Kinga Magdolna)

15:20-15:40 Pedagógusok mentálhigiénés támogatása – mobbing, azaz munkahelyi pszichoterror az óvodai és bölcsődei intézményekben (Berecz Nikolett)

9. Oktatás és munkaerőpiac (Elnök: Dr. Bordás Andrea egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem)

16:00-16:20 A munkaadók véleménye a szociális munkás szakemberek munkaerő-piaci helyzetéről (Szűcs Enikő)

16:20-16:40 Oktatás és foglalkoztatás néhány jellemzője két szilágysági településen (Kocsis Péter Csaba)

16:40-17:00 Online oktatás a Partiumi Keresztény Egyetemen (Dr. Székedi Levente, Dr. Gál Katalin, Dr. Pásztor Rita, Dr. Tolnai Tímea Katalin)

17:00-17:20 Regionális rekrutáció és munkavállalás a Partiumi Keresztény Egyetem óvó- és tanítóképzős hallgatói körében (Dr. Bordás Andrea)

10. Interdiszciplináris kutatások (Elnök: Dr. Balogh Brigitta egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)

16:00-16:20 A középiskolák szerepe a roma diákok továbbtanulásában (Dr. Balázs-Földi Emese, Dr. Pornói Imre, Dr. Rákó Erzsébet, Dr. Soós Zsolt, Dr. habil. Szabó Gyula)

16:20-16:40 Csíkszéki és külföldi fiatal önkéntesek összehasonlító elemzése a modern önkéntesség perspektívájából (Dr. Silló Ágota)

16:40-17:00 Fogyatékoság és bullying (Dr. Balázs-Földi Emese)

17:00-17:20 Jelkép és társadalom. A szimbolikus térfoglalás jelenségének kutatása az elmúlt 30 év folyamán (Prof. dr. Bodó Julianna)

17:20-17:40 Pedagógiai antropológia és normativitás: az etikai gyakorlat-fogalom tanulságai (Dr. Balogh Brigitta)

17:40-18:00 Törésvonalak a STEM területen belül A STEM területek egységességének vizsgálata a haladási utak, a nemi arányok, a perzisztencia és az intézményi szelektivitás alapján (Alter Emese)

11. Digitális perspektívák (Elnök: Dr. habil. Albert-Lőrincz Csanád egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem)

16:00-16:20 Az Európai adatvédelem hatásai fiatal felnőttek online magatartására (Dr. habil. Albert-Lőrincz Csanád)

16:20-16:40 Az Ipar 4.0 hatása a tudás és az oktatás átalakulására (Molnár Csilla)

16:40-17:00 Digitális egyenlőtlenségek az erdélyi magyar idős emberek körében (Dr. Tőkés Gyöngyvér Erika)

17:20-17:40 Közösségszerveződés a virtuális és fizikai tér határán (Dr. Sárosi-Blága Ágnes)

KIVONATOK

1. Education in the 21st century

Elnök: Dr. habil. Krémer Balázs egyetemi docens, Debreceni Egyetem

Contents beyond vocational skills. The wider spectrum of students' socialisation

Dr. habil. Bócsi Veronika egyetemi docens, Debreceni Egyetem, bocsiveron@gmail.com

The goals of this paper are to reveal the whole process of institutional effects in higher education and to identify those components which belong to the scope beyond vocational skills. The actuality of this analysis is embedded in the transformation of universities which can create a new framework for students' socialisation process. Two different methods were used during our research: questionnaire with students (N=1502) on a nationwide sample in Hungary and 31 interviews with lecturers. According to our empirical findings, the effects of higher education are overly complex and vocational elements are not the only contents which are transmitted. Students can perceive the components of moral effects in high level and the general knowledge have gained high importance too. With the help of the interviews we can identify the most important aims of teaching process which extend beyond the vocational elements and the barriers and possibilities of this transmission at the same time.

higher education, students' socialisation, institutional effects

Factors and processes affecting the SEN students' school inclusion based on the results of an international research

Prof. dr. Fónai Mihály egyetemi tanár, Debreceni Egyetem, fonai.mihaly@foh.unideb.hu
Barnucz Nóra egyetemi tanársegéd, Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
barnucz.nora@uni-nke.hu

In our presentation we seek the answer what relationship can be experienced between inclusion and exclusion, school achievement and learning difficulties through the students' self-perception in school life. The presentation is based on the empirical results of an international exploratory research supported by the Visegrad Fund. The analysed sample included: n=271 Polish students; n=552 Hungarian students and n=280 Cross Carpathian students. Learning difficulties are reflected in the students' self-perception of their achievement, and the occurrence of them has effects on self-esteem, social support and exclusion. By the data collection of our questionnaire, possible learning difficulties, behaviour problems, the students' acceptance within the class, and their self-esteem were analysed. The results were compared with family background and the students' religiosity. The most important factor seems to be the inclusion within the class, which is mostly shaped by school success.

inclusion, self-esteem, religiosity, school success, acceptance

Resilient teacher candidates as mentors. The Let's Teach for Hungary Mentor Program as a resource of individual and community empowerment

Godó Katalin PhD hallgató, Debreceni Egyetem, cegledi.timea@arts.unideb.hu
Dr. Ceglédi Tímea egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem, cegledi.timea@arts.unideb.hu
Dr. Dabney-Fekete Ilona Dóra egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem, fekete.ilona@arts.unideb.hu

Student mentor programs can be significant milestones in both the individual and community empowerment processes (Fejes & Szűcs 2009; Haficová et al. 2020; Godó et al. 2020; Varga 2019; Kotschy 2012; Maiderez & Bodóczy 1997), especially for socially disadvantaged teacher candidate students (Masten 2019; Ceglédi 2017). The goal of this study is to provide insight into how, upon entering the Let's Teach for Hungary Mentor Program (LTHMP), individual and community empowerment appear in the teacher candidates' and others' expectations of the program. Applicants for the mentor training course of LTHMP given by the University of Debrecen (2019) were surveyed. We strove for total population sampling (N=151, the ratio of responses was 88.8%). Our results show that individual empowerment appears in teacher candidates' expectations. But our results are contradictory according to intention to get into community empowerment. (SUPPORTED BY THE ÚNKP-20-4-II. NEW NATIONAL EXCELLENCE PROGRAM OF THE MINISTRY FOR INNOVATION AND TECHNOLOGY FROM THE SOURCE OF THE NATIONAL RESEARCH, DEVELOPMENT AND INNOVATION FUND.)

mentoring, resilience, teacher candidates, disadvantage, community empowerment

Student dissertations in artistic topics at the University of Debrecen 1914-1949

Dr. Molnár-Tamus Viktória Gabriella főiskolai docens, Debreceni Református Hittudományi Egyetem, tamusviki.oktatas@gmail.com

Some of the most easily examined markers of the activities of university lecturers in any period are the number, topic and result of works written under their supervision. Therefore, a research has been done in the Manuscript Archive of the Library of Humanities and Natural Sciences of the University and National Library at the University of Debrecen. The results are summarised in this presentation. The statements are made by taking into consideration all of the dissertations written by students in Humanities between 1914 and 1949. This work had two basic parts. On the one hand, since it was not possible to read the dissertations that are not available here anymore, I could work only with their accessible data. On the other hand, I thoroughly studied the dissertations found in the archive, as well as read and analysed the related professorial evaluations. I will present the genre, subject and number of these dissertations.

professors and students in Humanities at the University of Debrecen, competition essays, lecturers' dissertations, PhD theses in artistic topics

Use of Information and Communications Technology and Social Media at School in Bihar and Szatmár Counties

Ardelean Tímea Krisztina PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem,
timea.ardelean@gmail.com

The National Strategy Digital Agenda 2014-2020 for Romania included three main goals: to provide Information and Communications Technology (ICT) infrastructure in schools, to develop the digital skills of students and teachers and to use ICT in the learning process. In the context of COVID-19 these issues have been given more attention as they have become part of our everyday life. The present study focuses on the access to ICT infrastructure, the use of ICT and social media in the learning process in schools in Bihar and Szatmár counties. It is based on a survey completed by high school students in the 9th and 12th grade. Results are provided using descriptive statistics and inferential statistics.

ICT, digital skills, infrastructure, social media, learning process

2. Interdisciplinary research

Elnök: Dr. Bakó Rozália egyetemi docens, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

Challenges of Industry 4.0 on skill requirements towards new entrants to the labour market

Csehné dr. habil. Papp Imola egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem, papp.imola@ppk.elte.hu

Molnár Csilla PhD hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem, molnar.csilla@ppk.elte.hu

Fourth industrial revolution results in changes in labour market, requiring new skills and knowledge. Technological development, digitalisation and changing expectations of employers are influencing the required knowledge, inevitable for employees of present and of the future. The study focuses on the skills of graduates as new entrants to labour market. Empirical research has been conducted through the methods of questionnaire and focus interviews aimed to reveal whether and how the employer expectations are met by new entrants. As a result of the research, conclusions can be drawn that companies' expectations impacted by Industry 4.0 are not fully met by the skills of graduates, also calling the attention for the opportunities and challenges of cooperation between adult education and private sector.

Industry 4.0, labour market, skill gap

Dilemmas of measuring social inequality - An isochron method in connection with rural employment tendencies

Tóth Dalma PhD hallgató, Debreceni Egyetem, toth.dalma@arts.unideb.hu

In this presentation I seek to show a method designed to depict a segment of inequality related to geographical and social mobility, and not least, employment. Linking these inequalities in terms of access times is important because the distribution of jobs in some of the areas are developed with a complex program. In addition, to the deficiencies of infrastructural endowments, I examine the reasons of the factors that describe the cooperation between employees and employers. These include travel subsidies, company bus services and other supports, which can be characterized by key terms of care, activation and investment. In this presentation I show the characteristics of the transport network of the district of Nyírbátor with the help of the background data of the isochron maps which are to illustrate the access times through the approach of social inequalities, including employment opportunities.

isochron circles, labour market, access time, geographical and social inequality

Impact evaluation of a prevention program implemented in Bihor county on the topic of human trafficking

Dr. Bernáth Krisztina egyetemi docens, Emanuel University of Oradea,
krisztina.bernath@emanuel.ro

Factors that favour human trafficking (HT) are various. The unstable political situation and corruption in Romania, the lack of professional opportunities and bureaucracy in public institutions, the uncertainty of tomorrow, and the better living conditions, higher salaries in Western European countries are also factors influencing persons to emigrate from Romania. The desire for fast and significant gains is exploited by recruiters. In the same time, the high demand of cheap or free labour is the engine that powers the mechanism of HT for labour exploitation. The lack of information and knowledge leads to a higher role of trust. This reaction is sociologically normal, the future victims subjectively evaluate the recruiters' offers through a transfer of trust, depending on the interpersonal relationships between the two. But the cost of it can be way far too expensive for the victims and society. In this paper we present major conclusions of an impact evaluation of a prevention program implemented on the topic of human trafficking.

human trafficking, prevention program, impact evaluation, OECD/ DAC standards, trust

Is there an Epipo identity?

Tóth Dalma PhD hallgató, Debreceni Egyetem, toth.dalma@arts.unideb.hu

The documentary Return to Epipo made its debut in October 2020, directed by Judit Oláh. We can get to know Epipo as a phenomenon by the codes given to both the visual world and the underlying content. In the presentation I reflect on different information by separating oral history from recalling parts of narrative life history. I examine the recollections of the time spent in the camp through the issues of perspective, personal perception and group identity. The aim is to interpret the Epipo phenomenon as a form of social contact through the director's glasses, which calls for continuous conditional mode. The reason for this is to take into consideration the methodological feature that determine the interpretive framework of the narrative. The central question is that what kind of identity-forming processes took place within the group, which I examine along the theories of personal perception and assumptions repeated to social identity.

identity, extracurriculum, camp

The COVIDICTIONARY and the 'university triangle model'

Uricska Erna mesteroktató, Nemzeti Közzolgálati Egyetem, uricska.erna@uni-nke.hu

The coronavirus pandemic has almost completely changed our lives, including the use of language as well. One of the aims of the presentation is to show the practical implementation of the 'university triangle model' that fits perfectly to the theoretical and methodological background of this work. Due to the model, university operation includes scientific work, education and curriculum development. The aim of the research was to collect new concepts and our well-known words used in the new context. One of the methods of this corpus-based dictionary was a questionnaire sent to my students at the University of Public Service, and the other method was a social site post shared by my friends in which I was looking for English words connected to the quarantine. My hypothesis was that the content of the dictionary can support the cooperation of those working in the frontline fighting against the coronavirus, especially in law enforcement and health care.

coronavirus, higher education, social media, words and phrases, neologism

The Effects of the Covid-19 Pandemic on High School Education

Zakota Zoltán óraadó oktató, Partiumi Keresztény Egyetem, zzakota@gmail.com

The Corona virus pandemic has fundamentally attacked our society and once the epidemic subsides, nothing will be the same as before. One of the subsystems of our society where change has occurred most rapidly is education. For him, the Covid-19 epidemic could mark the beginning of a new era. One of society's most slowly changing subsystems, one of the main tools for long-term preservation of stability and values, has adapted to the new circumstances with hitherto unimaginable speed. Schools and universities have moved overnight to use online teaching means. This has generated a number of new problems and shed new light on a number of old ones. This presentation aims to outline and briefly analyze these current issues in education.

education, eLearning, distant education, ICT, COVID-19

3. Partiumi kutatások

Elnök: Dr. Szilágyi Ferenc egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem

A jelnyelvi kommunikációs technikák elsajátításának módszerei a szociális munkás képzésben

Dr. Belényi Emese-Hajnalka egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, belenyi.emese@partium.ro

A szociális munka gyakorlatában csak a hosszú távon konstruktív, innovatív szakemberek lehetnek eredményesek. A szakmai felkészítésnél a gyakorlati tevékenységek szerves részét képezi a kliensek szociális, kulturális sajátosságainak megfelelő kommunikációs eljárások elsajátítása. Olyan alapkészségekről van szó, amelyek birtokában a leendő szakemberek szituációfüggő-alkalmazások aktiválására és a megfelelő kísérő tevékenységek beépítésére válhatnak képessé. Előadásomban a romániai magyar, többszörös kisebbségben élő siket személyek körében történő szakmai gyakorlat tapasztalatait, a hallgatók e sajátos célcsoporttal való kapcsolatteremtésének és kapcsolatépítésének a gyakorlati tevékenységeknél alkalmazott módszereit szeretném ismertetni. Ebben a folyamatban a siket kultúrához kötődő ismereteknek és a jelnyelvnek kiemelkedő szerepe van. Követhető gyakorlati példákkal ismertetem a siket kliensekkel történő segítői tevékenységben alkalmazható lehetséges kommunikációs eljárásokat.

jelnyelv, kommunikáció, szociális munkás képzés

A magyarországi közoktatási rendszerben megjelenő román állampolgárságú tanulók területi mintázatai

Apáti Norbert PhD hallgató, Debreceni Egyetem, norbertszatmarcseke@gmail.com
Benedek Viktória PhD hallgató, Debreceni Egyetem, viktoriabenedek1@gmail.com

A migráció folyamata napjaink közpolitikai párbeszédének állandó részét képezi és a tudományos írásokban sem tekinthető jelentéktelennek. Magyarországon a külföldön született állampolgárok közül a Románia területéről származók csoportja a legjelentősebb, ennek köszönhetően a jelentőségük akár a magyarországi közoktatás esetében sem tekinthető jelentéktelennek. Az előadásomban ezt a jelenséget szeretném megvizsgálni és ennek keretében a Magyarországra érkező román állampolgárok megjelenését mutatom be a magyarországi közoktatás rendszerében. Természetesen külön kezelve az általános iskolai és középiskolai iskolaválasztást. Az előadásban továbbá be kívánom mutatni, hogy milyen területi mintázattal jelentek meg a román állampolgárságú diákok a közoktatás rendszerében. Továbbá arra kerestem választ, hogy a térbeli mintázatuk mennyire tér el a Magyarországon jelenlévő többi nemzetiség térbeli mintázatától.

közoktatás, térbeli differenciák, migráció, ingázás

Hallgatói munkavállalás és jövőtervek a Partiumi Keresztény Egyetemen

Szócs Andor PhD hallgató, Debreceni Egyetem, szocs.andor.phd@gmail.com

A felsőoktatásban tanuló fiatalok körében egyre inkább növekvő tendenciát mutat a fizetett munkavállalás. Egyes OECD kutatók felhívják a figyelmet arra, hogy a tanulás melletti munkavállalás elősegíti a diplomaszerezést követő gördülékény munkaerőpiaci érvényesülést, mások a fiatalokat a jövő munkaerőpiacával azonosítják, sürgetve a munkaerőpiac és a felsőoktatás jobb összehangolását. Előadásunkban egy a Partiumi Keresztény Egyetem Közgazdaságtudományi Karán végzett hallgatói survey kutatás eredményeit mutatjuk be, feltárva a fizetett munkavállalás sokrétű jellemzőit, a fiatalok ambiciózus vállalkozói hajlandóságát.

hallgatói munkavállalás, vállalkozói hajlandóság, hallgatói jövőtervek

Vallástanár képzés a Partiumban

Dr. Pásztor Rita egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, pasztor.rita@partium.ro

Az 1989-es romániai változások az oktatást sem kerülték el. Új lehetőségek nyíltak. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület kihasználva az esélyeket, 1990-ben létrehozta a vallástanár képzést. Ez pedig a Sulyok István Református Főiskola életrekeltését eredményezte. A kezdeményezés mögött részben objektív okok, mint a vallásoktatás megszervezése, részben pedig a magyar identitáshoz köthető, szubjektív okok húzódtak meg. Ezzel a programmal pedig újra indult az önálló magyar nyelvű felsőoktatás. Előadásomban a kialakulás folyamatát kívánom feltárni, bemutatni a 30 év fontosabb eseményeit, a hangsúlyt főképp a kezdeti időszakra téve. A kutatás dokumentum elemzésre és egyéni interjúkra épül. A kutatási eredmények megerősítik, azt a feltételezést, hogy a magyar identitás megéltése az egyéni sorsok alakítása mellett, jelentősen befolyásolta a felsőfokú oktatási intézmény megszilárdulását is.

vallástanár képzés, identitás, Partiumi Keresztény Egyetem

Oktatási vonzáskörzet-kutatás Bihar megyében

Dr. Szilágyi Ferenc egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem,
ferenc.szilagyi@partium.ro

Bihar megye kiválóan alkalmas a romániai magyar kisebbség helyben történő leképezésére, itt él Románia negyedik legnagyobb magyar közössége, területileg jól elkülöníthetők a magyarok által többségben, kisebbségben, vagy éppen szórványosan lakott tájegységek, melyek valamennyien a kevert lakosságú Nagyvárad felé gravitálnak. A kisebbségi oktatásban szintén teljes vertikumú a megye, az óvodától az egyetemig valamennyi oktatási szint elérhető magyar nyelven, de horizontálisan – szakokra bontva, valamint területi leosztás tekintetében már távolról sem tekinthető teljesnek a lefedettség. Tanulmányunk a mobilitás irányát kutatja.

vonzáskörzet, középiskola, felsőoktatás, mobilitás

A Brexit várható hatásai a Partiumban

Dr. Györbiró András Csaba egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem,
andrasgyorbiro@yahoo.com

A tervezett téma abban az értelemben provokatív, hogy Nagy-Britannia kiválását az EU egy olyan tájegységgel hozza összefüggésbe, mely látszólag semmilyen közvetlen érintettséggel nem bír a folyamatban. Ugyanakkor pont arra kívánok rávilágítani, egyes gazdasági és társadalmi aspektusok kiemelésével, hogy mennyire reálisan érzékelhető változások következnek a Partiumon belül is a britek távozása folytán, úgy rövid-, mint hosszú távon. Bemutatok néhány olyan területet, mely kapcsán egy ilyen jellegű és mértékű EU-szintű változás nagyon is érzékelhető változásokat eredményezhet.

Brexit, EU, integráció

4. Egészség és társadalom

Elnök: Dr. Sántha Ágnes egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

A globális jóllét vizsgálata Székelyföldön

Dr. Zsigmond István egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
zsigmond.istvan@ms.sapientia.ro

Dr. Krizbai Tímea egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
krizbaitimea@ms.sapientia.ro

Nemzetközi szinten egyre nagyobb figyelmet kap az országok és népcsoportok mentális jóllétének elemzése. Magyarországon az ELTE egy kutatócsoportja több mérőeszközt dolgozott ki és sztenderdizált a mentális jólléttel összefüggő mutatók mérésére. Egy nagyobb kutatás részeként az egyik kérdőívüket, a globális jóllét skálát alkalmaztuk székelyföldi magyar lakosok körében. A skála az érzelmi, pszichológiai, szociális és spirituális téren egyaránt megtapasztalt jóllét mérését célozza meg (Oláh & Kapitány-Fövény, 2012). A vizsgálatot online kérdőív segítségével végeztük, melyet 1117, 16 és 89 év közötti személy töltött ki három megye 286 helységéből. Az eredmények azt mutatják, hogy a globális jóllét mutatók átlagos vagy átlag feletti értékeket mutatnak a székelyföldi kitöltők körében. Mind az érzelmi, mint a pszichológiai, mind a szociális és mind a spirituális jóllét megfelelő. Ugyanakkor a fiatal korosztály, valamint a magasabb iskola végzettséggel rendelkezők jólléte is magasabb.

mentálhigiéné, pozitív pszichológia, globális jóllét skála

Egészség a karantén idején. Az erdélyi magyarok testi és lelki egészsége a COVID-19 vilájjárvány első időszakában

Dr. Sántha Ágnes egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, santhaagnes@ms.sapientia.ro

Dr. Gergely Orsolya egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, gergelyorsolya@uni.sapientia.ro

Dr. Nistor Laura egyetemi docens, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, nistorlaura@uni.sapientia.ro

Dr. Telegdy Balázs egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, telegdybalazs@uni.sapientia.ro

Kutatócsoportunk a koronavírus-járvány első időszakában (2020 áprilisában) online kérdőívvel térképezte fel az erdélyi magyarok mindennapjait, életmódját, attitűdjeit és életminőségét. Előadásunk az egészséggel összefüggő életminőséget tárja fel. Célunk a fizikai és lelki egészségi állapotot meghatározó társadalmi tényezők azonosítása, kitérve a regionális különbségekre. A fizikai egészség vonatkozásában nincsenek jelentős területi eltérések, azonban a lelki egészség tekintetében az átlagnál kedvezőbb a bánági magyarok, illetve kedvezőtlenebb a dél-erdélyiek állapota.

önminősített egészségi állapot, lelki egészség, WHO5-jóllét index, társadalmi egyenlőtlenségek

Járványlét. A koronavírus-járvány antropológiája

Dr. Vajda András egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, vajdandras@yahoo.com

Az előadás a járványt elsősorban társadalmi-kulturális képződményként értelmezi, melynek létezése és alakulása azoktól a szubjektumoktól – egyénektől, közösségektől és csoportoktól – függ, akik elképzelik és leírják, illetve ezzel együtt láthatóvá és mérhetővé (követhetővé) teszik alakulását, egyszóval megteremtik és létrehozzák szabályait. A járvány ezzel együtt a mindennapokat alapjaiban felforgató sorseseemény, mely relativizálja/leváltja a korábbi interpretációkat és rutinokat, bizonytalanságot szül, konfliktusokat gerjesztenek, új interpretációkat tesznek szükségessé.

járványlét, sorseseemény, adaptáció, karanténkultúra, mindennapok

Kutatók home office-ban. Erdélyi magyar társadalom és társadalomkutatás a világjárvány idején

Dr. Gergely Orsolya egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, gergelyorsolya@uni.sapientia.ro

2020. tavaszán, a világjárvány beköszöntével tevékenységeink jó része átköltözött az online térbe. A társadalomkutatók számára is egy új helyzetet teremtett ez: mindenki meg szeretne volna tudni, hogy hogyan viselik az egyének a drasztikus kihívásokat, hogyan élik meg az új helyzetet, illetve a társadalom mely csoportjait milyen mértékben és módon érintette a pandémia. Így nem csoda, hogy online kutatások lavináját indította el a COVID-19 világjárvány. Jelen előadás kísérletet tesz annak áttekintésére, hogy az erdélyi magyar társadalom körében milyen fontosabb „covid” kutatások valósultak meg, és ezek milyen tanulsággal bírnak. Ugyanakkor módszertani szempontból kérdésfelvetéssel kíván élni: milyen impaktja volt és lehet ennek az időszaknak a társadalomkutatói gyakorlatra. Milyen módon rendezheti át a terepkutatás és adatgyűjtési szokásrendet, illetve a tudományos kutatás iránti társadalmi érdeklődést, valamint az eredmények mediatizálásának gyakorlatát.

társadalomtudomány, kutatás, Erdély, Székelyföld, COVID-19

Regionális különbségek a koronavírus-járvány hatásaiban

Csehné dr. habil. Papp Imola egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem, papp.imola@ppk.elte.hu

A globális méretűvé vált koronavírus-járvány jelentősen befolyásolja a gazdasági folyamatokat és a lakosság mindennapjait, hatásai pedig az ország egyes részeit eltérően érinthetik. A tanulmány célja, hogy összefoglaló képet nyújtson a koronavírus-járvány kialakulásának társadalmi-gazdasági hatásairól és következményeiről a területi különbségek kontextusában. A szakirodalomra és a statisztikai adatokra alapozott összefoglaló rámutat, hogy a vizsgált magyar adatok tanúsága szerint a közép-magyarországi régió, illetve ezen belül a főváros meghatározó súlya tovább nő.

járvány, gazdaság, társadalom, területi különbségek

5. Régió és gazdaság

Elnök: Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

A feltétel nélküli alapjövedelem megítélésének empirikus elemzési lehetősége

Oláh Eszter PhD hallgató, Debreceni Egyetem, olah.eszter@arts.unideb.hu

Az online tér fontos területet jelent az emberek számára véleményük kifejezésére. Ezen kutatás célja vizsgálni, hogy a feltétel nélküli alapjövedelemmel kapcsolatban milyen hangulat rajzolódik ki magyar viszonylatban az egyik leggyakrabban látogatott videómegosztó oldalon. Mennyiben a jövedelemhiány pótlásaként létrejövő segélytípusú ellátási formának tekintik a hozzászólók az alapjövedelmet vagy inkább az önmegvalósítás, az autonómia, az elismerés növekedésének eszközeként, és az emberek egyenlő értékének biztosításához való hozzájárulásként. Mivel az alapjövedelmet sokszor a technológiai fejlődésből fakadó munkanélküliséggel kapcsolatos társadalmi feszültségek enyhítésére javasolják, melynek így nemcsak az esetlegesen kieső jövedelem garantálását, de a munka által kínált egyéb társadalmi hasznokat is garantálnia kellene. Az online térben elérhető nagy mennyiségű adat segíthet jobban megérteni a társadalom hozzáállását ezen gazdaságpolitikai eszközzel kapcsolatban.

feltétel nélküli alapjövedelem, digitális szociológia, nyilvános videómegosztó, szövegbányászat

A székelyföldi innovatív agrárjellegű kezdeményezések kommunikációs vetületei

Dr. Székely Kinga Katalin egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, szekelykinga@uni.sapientia.ro

Az utóbbi években számos olyan agrárjellegű kezdeményezés és vállalkozás indult el a székelyföldi térségben, ami eltér a korábbi évtizedek gyakorlatától. Innovatív gyakorlatnak tekinthetők az egyes technológiák kipróbálása/meghonosítása, új termékek előállítás, a termékek hozzáadott értékének növelése, új szakmai ismeretek térségbe való behozása, az agrárinnovációt támogató szervezetek és intézmények kiépítése. A nagyon erőteljesen „agrárfüggő” székelyföldi térségben ezen folyamatok vizsgálata fejlesztéspolitikai szempontból fontos kérdésnek minősül. A székelyföldi agrárinnovációval foglalkozó kutatásaink több egyéb szempont mellett ezen kezdeményezések kommunikációs oldalát is vizsgálták. Jelen ismertető egyrészt összegezni kívánja ezen eredményeket, másrészt képet kíván alkotni arról, hogy az agrárszeplők miként viszonyulnak a kommunikációval kapcsolatos kérdésekhez, tevékenységekhez úgy egyéni, mint intézményi szinten.

innováció, agrártevékenység, kommunikáció, Székelyföld

Az ezüst gazdaság érmelléki esettanulmánya

Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, katalin.gal@partium.ro

Dr. Pásztor Rita egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, pasztor.rita@partium.ro

Az ezüst gazdaság egy viszonylag új jelenség és kutatási irány, amely az idősekről, az öregedésről és az öregedő társadalomról gondolkodik, olyan területeket érintve, mint munkaerőpiaci helyzet, oktatás, életminőség, idősgondozás, lakhatás, életmód, fogyasztási szokások. Előadásunk fókuszában az ezüst gazdasághoz tartozó szociális szolgáltatások, illetve az életminőségre utaló, aktív időskort mérhetővé tevő aktív idősödés indexét alkotó indikátorok kvalitatív kutatáson alapuló bemutatása áll a Partiumban található Érmelléken. A feltáró jellegű kutatás szekunder adatelemzésből indul ki, amelynek célja az ezüst gazdaság, mint társadalmi-gazdasági jelenség, kvantitatív leírása, valamint a primer adatgyűjtés megalapozása. Az empirikus kutatás választott módszertana főként kvalitatív megközelítést alkalmaz: egyéni, szakmai és fókuszcsoporthozos interjúk. (A kutatás 2020-ban a Magyar Tudományos Akadémia Domus szülőföldi ösztöndíjprogram támogatásával valósult meg.)

Érmellék, ezüst gazdaság, idősödés, szolgáltatás

Az új vidékfejlesztési paradigma székelyföldi térségre gyakorolt hatásának vizsgálata agrárjellegű kisvállalkozások működésének elemzése alapján

Prof. dr. Biró A. Zoltán egyetemi tanár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,

biroa_zoltan@yahoo.com

Kovács Judit Tünde PhD hallgató, Debreceni Egyetem, juditkovacs27@gmail.com

Az európai agrárium és vidékfejlesztés szemléletében, illetve gyakorlatában lényeges változást indított el az „új vidékfejlesztési paradigma” (OECD 2006), amely a 2000-es évek elejétől a térségben is megjelent különböző szakmai előadások, képzések, illetve külföldön szerzett személyes tapasztalatok hatására. Fokozatosan kialakuló, sokszereplős, sok elemű, gyakran változó tematizációs és támogatási folyamat zajlott a térségben. A legjelentősebb csoport, amelynek körében vizsgálni kellene az új vidékfejlesztési paradigma hatását, az a térségi agrárállamozók csoportja. Ehhez azonban el kell végezni előzetesen egy fontos szakmai elemzést, amelynek három modulja van: az új vidékfejlesztési paradigma térségben való megjelenésének és megjelenítésének a folyamata, a befogadásának térségi kontextusa, illetve a térségben folytatott kutatási eredmények alapján végzett összefoglalása annak, hogy a van der Ploeg által megjelölt öt területen milyen térségi változások indultak el.

vidékfejlesztés, új vidékfejlesztési paradigma, agrárállamozók, székelyföldi agrárium

Elitek a lokális térben - a debreceni kulturális elit vizsgálata

Béres Zsuzsa PhD hallgató, Debreceni Egyetem, zsuzsa.beres92@gmail.com

Kutatásom során Debrecennek mint egy sajátos szellemi hagyománnyal bíró lokalitásnak a kulturális elitjét vizsgálom. Milyen a vizsgált minta elitképe? Milyen szerepeket, jellemvonásokat tulajdonítanak a megkérdezettek a kulturális elitnek? Milyen hatással van a lokalitás az elittagok működésére? Előadásom során kutatásomnak egy metszetét mutatom be, arra helyezem a hangsúlyt, milyen elitképet látnak maguk előtt és hogyan helyezik el magukat az elittagok abban a társadalmi csoportban, amit kulturális elitként definiálok. Előadásom során egyaránt kitérek a definíciós nehézségekre, s a megalkotott értelmezési keretre, s bemutatom, ezzel milyen kapcsolatban van a minta elitképe.

elit, kulturális elit, Debrecen, lokalitás, elitkép

6. Gyermek, család, társadalom

Elnök: Dr. habil. Czibere Ibolya egyetemi docens, Debreceni Egyetem

Egyetemi hallgatók véleménye a házasságkötésről és gyermekvállalásról

Péceli Fanni egyetemi hallgató, Miskolci Egyetem, kisppeceli@gmail.com

A kutatásom során a Miskolci Egyetem hallgatóinak véleményét kérdeztem meg a házasságkötésről és a gyermekvállalásról. 352 válasz alapján ($23,41 \pm 4,89$ év, 59,7% nő), 58,5%-a él tartós kapcsolatban, 52,3%-nak 1 testvére volt, 57,7% 2 gyermeket, míg 5,1% nem szeretne gyermeket. A családi minta és a vállalandó gyermekek száma között kapcsolat volt ($rS=0,279$; $p<0,001$). Az első gyermek születését a nők 27, míg a férfiak 29 éves korukban szeretnék. A 2 nem azonos százalékban (~65%) tartja fontosnak, hogy gyermekük házasságban szülessen. A nők inkább gondolják úgy, hogy a tanulmányaik befolyással lesznek a gyermekvállalásra ($\chi^2=8,348$; $p=0,015$). A megkérdezettek úgy vélik, hogy a karrier előtérbe helyezése negatívan befolyásolja a gyermekvállalási kedvet. A hallgatók szeretnék gyermeket vállalni, de a karrier ezt befolyásolhatja és kitolhatja a gyermekvállalás életkorát. A házasság a nők számára fontosabb, a férfiak részére a gyermek tényleges vállalása során válik fontos tényezővé.

családi minta, egyetemi hallgatók, gyermekvállalás, házasságkötés, karrier, tanulmányok

Egység a mozaikcsaládokban – szerkezet és szerepváltozások

Kukucska Zsuzsa PhD hallgató, Debreceni Egyetem, kukucskaszuzsi@gmail.com

Az előadás középpontjában a mozaikcsaládokban megjelenő családszerkezet- és szerepváltozások jelennek meg. A prezentáció során a családi miliók átalakulásai, a családban megjelenő új személyekre vonatkozó megnevezésbeli eltérések egy kvalitatív interjún keresztül kerülnek bemutatásra. Szemléltetésre kerülnek a szakirodalmi megalapozást követően az anya/apa és pótaapa/pótanya szerepeket és elvárásokat övező vélemények, tapasztalatok egyaránt. Továbbá az e változásokkal összefüggő, a családtagok belső viszonyaira, a családszerkezeti különbözőségekre vonatkozó beszámolók szintén ismeretessé válnak.

mozaikcsalád, szerepváltozások, pótszülőség

Házasságkötési szokások változása a bihardíószegi református közösségben

Dr. Tolnai Tímea Katalin egyetemi tanársegéd, Partiumi Keresztény Egyetem,
tolnai.timea@partium.ro

A házasság olyan társadalmilag szentesített kapocs, mely a csoportot folyamatosan újratermeli, egymással szolidáris kapcsolatrendszeret teremtve és megerősítve. A lakodalom szokásköre az egyén társadalmi helyváltoztatását biztosítja: átjuttatja az egyént egy adott társadalmi helyzetből egy másikba. Olyan közösségi megnyilvánulás, melyen a tágabb közösség is részt vesz, ami miatt nagyobb hangsúly esik a külsőségekre, a hagyományok pontosabb betartására. A tanulmány egy érmelléki falu, Bihardiószeg református közösségének házasságkötési szokáskörét ismerteti, melyeket a közösség ismer és gyakorol. A település bemutatása után az adatgyűjtési technikák ismertetésére kerül sor, ezt követően ismerteti a lakodalmas szokásokban a 20. század folyamán végbement változásokat az eljegyzéstől kezdődően egészen a lakodalom utáni napig. A kutatás kiterjed azoknak a mozzanatoknak a bemutatására is, melyek már évtizedek óta nem élnek, mint amilyen a csigacsináló, fekete ruha viselete vagy a hérisz.

lakodalom, Bihardiószeg, református

Modern családformák keresztmetszetében: nevelőszülős multinukleáris családok

Nemes-Zámbó Gabriella PhD hallgató, Debreceni Egyetem,
nemes.zambo.gabriella@arts.unideb.hu

Az előadás egy speciális családstruktúrát vizsgál, nevelőszülős multinukleáris családokat. Az egyszerre normatív és gyermekvédelmi struktúra keresztmetszetében élő családokat kvalitatív módszerrel kutattuk, mely lehetőséget adott arra, hogy tanulmányozzuk a családok öndefinícióit és önreflexióit, működésüket reziliencia-szemponitú megközelítéssel vizsgáljuk. Az előadás erről a vizsgálatról számol be, egy olyan komplex értelmezési keretben, mely elősegítheti a nevelőszülős mozaikcsaládok működésének jobb megértését mind tudományos, mind professzionális segítői szempontból.

nevelőszülős családok, mozaikcsaládok, családi működés, gyermekvédelem

Párválasztási motivációk alacsony társadalmi státuszú fiatalok körében

Dr. Molnár Éva egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem, molnar.eva@arts.unideb.hu

A párválasztást vizsgáló elméletek más-más szempontokat hangsúlyoznak a partnerszelekción mechanizmusok működésében, ezekben egyaránt megjelennek érzelmi, társadalmi, gazdasági szükségletek. A szegénységben élő emberek párválasztással és párkapcsolatalakulással összefüggő döntéseikben is felismerhetők mindezek a szükségletek és motivációk, ezeket a tényezőket azonosítva mutatja be az előadás egy interjú kutatás eredményeit.

szegénység, párválasztás, párkeresési aktivitás, együttélő párkapcsolat

Sötét kamráról az önálló életvitelig. Rendszerszintű változások a Bihar megyei gyermekvédelemben.

Szántó Ildikó Gyermekvédelmi Szakszolgálat vezető, Bihar megyei Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, ildikoszanto@yahoo.com

A gyermekvédelem a rendszerváltást követően folyamatos átalakításon ment keresztül. A tanulmány azt a szemléletváltást kívánja felvázolni, amely a Bihar megyei gyermekvédelmi rendszerben élő gyermekek gondozását, fejlődési folyamatát, kihívásait és a megvalósításukat mutatja be az elmúlt harminc év tükrében. A borzalmas kezdeti állapotoktól, a törvénymódosításokon keresztül az intézeti ellátások kiváltásáig, a preventív munkától a helyi szolgáltatások bemutatásáig mind az alternatív ellátás fejlesztését jelentik. A szociálpolitika történései, az intézményrendszerek átalakulása, a szakemberek szemléletének változása manapság már a személyközpontúságot, a gyermek és család kapcsolatát, a közösség bevonását veszi alapul. A rendszerből való kikerülés szintén nagy kihívás minden résztvevő számára. A társadalomba sikeresen integrált fiatal felnőtt lehet a jól működő rendszer egyik leghitelesebb visszaigazolása, ami akár a további beavatkozások irányadójaként is szolgálhat.

gyermekvédelem, kihívás, változás

7. Közoktatási kutatások

Elnök: Dr. Fülöp Otília egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem

A román nyelv oktatása Bihar megye magyar tannyelvű elemi osztályaiban a tantervi változások tükrében

Tankó Veronica-Zita tanfelügyelő, Bihar megyei tanfelügyelőség, zita.tanko@yahoo.de

A kisebbségi lét velejárója az állam nyelvének szükségszerű és minél jobb elsajátítása. Ez volt a román nyelv oktatását ért tantervi változások célja is: felvértezni a magyar iskolába járó diákokat a román nyelv jobb ismeretével. A kommunikációt hangsúlyozó tanterv elősegítette a tanulók nyelvi készségeinek fejlődését, de ez kevésbé volt kedvező az 5. osztályba való lépésnél. A tanároknak csak részben vagy egyáltalán nem sikerült váltani a román nyelv új szemléletű tanítására. Ennek oka, hogy nem ismerik az alsó tagozat nyelvi követelményrendszerét.

román nyelv, kisiskolások, Bihar megye

Az egyénre szabott nevelési tervek és a kötődő alapú nevelés startégiái a SNI-is tanulók oktatásában

Dan Beáta-Andrea PhD hallgató, Debreceni Egyetem, dan.beata@yahoo.com

Kovács Karolina Eszter egyetemi tanársegéd, Debreceni Egyetem, kovacs.karolina@arts.unideb.hu

Az egyénre szabott nevelési tervek a gyógypedagógiai nevelési folyamat alappilléret képezik, a sajátos nevelési igényű tanulók, sérülésspecikus fejlesztési terveket igényelnek, számukra a tanítás csak akkor lesz elérhető, ha a figyelembe vesszük a speciális igényeket és a hozott tudásra alapozunk. (Gyarmathy, 2010). A különleges bánásmódot igénylő tanulók az optimális fejlődési menet érdekében biztonságos iskolai környezetet és védett műhelymunka feltételeket igényelnek. Jelen tanulmány egy szakmai szupervíziós csapat munkájára épül, gyógypedagógusok, oktatási mentorok és fejlesztő pedagógusok bevonásával.

SNI, kötődő-alapú nevelés, egyénre szabott fejlesztési tervek, gyógypedagógia

Az iskola életébe való szülői bevonódás akadályai

Szász Mária-Magdolna PhD hallgató, Debreceni Egyetem, szaszmariam@gmail.com

Előadásomban az iskola életében való szülői bevonódás akadályait tárgyalom szülői percepciók alapján, két Alcsík-térségben (Erdély, Hargita megye, Románia) lévő rurális település mentén. A rurális iskolák sikeres működéésében fontos szerepe van annak, hogy a sok fontos tényező, szereplő (pedagógusok, oktatási rendszer, diákok, vezetők stb.) mellett a szülők, családok miként tekintenek az iskola működésére, mennyire involválódnak annak tevékenységeibe és milyen akadályokba ütközhetnek, amelyek negatívan befolyásolják a hatékony bevonódást. A témában a legtöbb kutatás iskolaközpontú, kevesen foglalkoznak a szülői véleményekkel, meglátásokkal. Előadásomban fontosnak tartom a téma szakirodalmából több faktoron (szülő/család faktor, gyermek faktor, szülő-tanár faktor, társadalmi tényezők) végigkövetni a szülői bevonódás akadályait, majd kitérni specifikusan a két vizsgált térségben lévő szülői narratívákra, ezeken belül is a bevonódás akadályainak elemzésére.

szülői bevonódás, bevonódási akadályok, rurális térség

Két művészeti nevelési koncepció összehasonlító elemzése - Montessori és Kokas

Székely Csilla Imola PhD hallgató, Debreceni Egyetem, szcsillaimola@gmail.com

Összehasonlító kutatásunk végső célja Kokas Klára művészetpedagógiai módszerének elhelyezése olyan művészeti elemeket is alkalmazó iskolakísérletek viszonyrendszerében, amelyek interdiszciplinárisan, folyamatorientáltan közelítik meg a nevelés fogalmát. Az előadás bemutatja Maria Montessori (1870-1952) pedagógiája és a Kokas Klára (1929-2010) által kidolgozott zenepedagógiai módszer többszemponú összehasonlító elemzését az azokban megjelenő művészeti elemekre fókuszálva. A két pedagógiai elképzelés tömör bemutatása után, az összehasonlítás rendjén kitérünk a két metódus módszertani elemeire, céljaira, eszközeire, tartalmára, azokra a művészetpedagógiai komponensekre, amelyek hasonlóságot, illetve eltérést mutatnak, és amelyek hozzáadott értéként definiálhatók. Végül pedig összefoglaljuk Montessori és Kokas világ- és emberszemléletének legfontosabb aspektusait, amelyek a kokasi spiritualitás és módszer elhelyezését segítik a nemzetközi alternatív iskolakísérletek rendszerében.

Maria Montessori, Kokas Klára, művészeti nevelés, összehasonlító elemzés

Roma tanulókat oktató pedagógusok percepciói

Prof. dr. Biró A. Zoltán egyetemi tanár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
biroa_zoltan@yahoo.com

Jakab Judit PhD hallgató, Debreceni Egyetem, jakjudit1234@gmail.com

Az előadás a roma tanulókat oktató pedagógusok körében készített interjúk vizsgálat eredményeit mutatja be. Az elemzés arra irányult, hogy a roma tanulókat oktató pedagógusok a mindennapi gyakorlati tapasztalataik alapján milyen etnikai/szociális jellegű korlátokat azonosítanak (1.) a nevelési/oktatási folyamat és (2.) az oktatási szituáció (tanítási óra) megszervezése és menedzselése során.

roma oktatás, pedagógusi percepciók, korlátozó tényezők

8. Iskola és társadalom

Elnök: Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

A meritokrácia mítosza és a túlélési torzítás. Ellenpont-adalékok a rezilienciához

Dr. Ceglédi Tímea egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem, cegledi.timea@arts.unideb.hu

A társadalmi hátrányaik ellenére iskolai sikerekkel jellemezhető, azaz reziliens tanulókról szóló diskurzust a jelenség üdvözlése uralja. A kutatók azt hangsúlyozzák, hogy a társadalmi szabályszerűségeknek ellenálló, kivételes esetek vizsgálatával új távlatok nyílnak meg a tudományban (Masten 2019, Ceglédi 2018). Ezúttal a pozitív szemlélet mellé negatív ellenpontokat helyezünk el – elméleti síkon. 1) A kivételek valójában az oktatási rendszer szándékos produktumai, melyeknek célja fenntartani az érvényesülés társadalmának ideologikus mítoszáit (Ferge 1972, Munk 2013)? S végeredményben egy ellentétes szándékkal vezérelt folyamat (a társadalmi egyenlőtlenségek újratermelése) (Bourdieu 1996) eredményeként kellene a reziliens életutakra tekintenünk? 2) A túlélési torzítás (Wang & Barabási 2020) miatt valójában nem a reziliens életutakat kell alaposan megvizsgálni, ha meg akarjuk érteni a túlélésük titkát, hanem éppen azokat a sorsokat, amelyek más irányt vettek? (AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-20-4-II. KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.)

reziliencia, meritokrácia, túlélési torzítás, egyenlőtlenségek

A szociális kontextus hatása a hamis vélekedések megértésére magyar - román kétnyelvű gyermekeknél

Dr. Bartha Krisztina egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, barthakrisztina@partium.ro

A tudatelmélet az egyén azon képességére utal, hogy másoknak mentális állapotokat tud tulajdonítani. A gyermekek mentalizációjának a kialakulását a hamis vélekedések megértéséhez kötik és 4 éves korra teszik. A vizsgálatok nagy hányada előnyt feltételez ezen képesség kialakulásában kétnyelvű gyermekek esetében. Kutatásom célja volt, hogy megismerjem a magyar–román kétnyelvű gyermekek hamis vélekedés teszten mutatott teljesítményét. Hipotézisem az volt, hogy a magyar–román kétnyelvűek eredményei megfelelnek a nemzetközi szakirodalomból ismert 4 éves korosztálynak. Azt is feltételeztem, hogy a kiegyensúlyozott kétnyelvű gyermekek jobban teljesítenek a dominánsan magyar kétnyelvűekhez képest. Az eredmények szerint a magyar–román kétnyelvű gyermekek elmaradást mutatnak a 4 éves korhatárhoz képest. A második hipotézisem beigazolódott, mivel a balansz kétnyelvűeknek szignifikáns előnyei vannak, azonban ők is valamivel később sajátítják el a hamis vélekedések megértését, mint a 4. életév.

tudatelmélet, balansz és domináns kétnyelvűség, hamis vélekedés

Javítóintézeti pedagógusok intézmény-, növendék- és pedagógusképe egy metaforakutatás tükrében

Izsák Hajnalka PhD hallgató, Pécsi Tudományegyetem, hajnalkaizsak@gmail.com

Vizsgálatom a kutatási terepül szolgáló javítóintézetben zajlott, alanyai pedig az intézetben dolgozó pedagógusok voltak. A pedagógusokkal készített interjú során a hasonlat alapján szervezett metaforagyűjtés módszerét alkalmaztam a javítóintézet, pedagógus és növendék célfogalmak segítségével. A pedagógusok nyelvhasználata, az alkalmazott szóképek jellege számos rejtett pedagógiai tartalmat, történést fedhet fel, ugyanakkor segíthet a javítóintézet belső, rejtett világának jobb megismerésében. Előadásomban a vizsgálat részeredményeit szeretném ismertetni.

javítóintézet, pedagógus, növendék, metafora

Otthonoktatás okai és következményei Székelyföldön 2020-ban

Dr. habil. Mandel Kinga Magdolna egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem, mandel.kinga@ppk.elte.hu

Az otthonoktatás mára világszerte, így Székelyföldön is elterjedt. Otthonoktatáson, otthon, szülői felügyelettel végzett oktatást értünk (Ray, 2017). A 2020-as székelyföldi otthonoktatók körében végzett kutatásban (mely a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg) többek között arra a kérdésre kerestük a választ, hogy milyen okai vannak az otthonoktatás terjedésének Székelyföldön, milyen feltételek mellett működik, illetve milyen következményekkel jár az érintettekre nézve. A téma aktualitása felértékelődik, mivel az elmúlt évben mindenki otthonoktatásra-tanulásra kényszerült a vírus-helyzet miatt. A pozitív és negatív tapasztalatok alapján bizonyára sokan elgondolkodtak azon, hogy milyen lenne folytatni, melyek az előnyei és a hátrányai, a rövid- és hosszútávú következményei. A stake-holder megközelítésen alapuló kutatásban otthonoktató szülőkkel és fiatal gyermekeikkel témaközpontú interjúkat készítettünk. Ennek eredményeit vázoljuk az előadásban.

otthonoktatás Székelyföldön, otthonoktatás okai, otthonoktatás feltételei, otthonoktatás következményei

Pedagógusok mentálhigiénés támogatása – mobbing, azaz munkahelyi pszichoterror az óvodai és bölcsődei intézményekben

Berecz Nikolett egyetemi hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem,
berezcnikolett92@gmail.com

A munkahelyi mobbing egyre gyakrabban jelenik meg köznevelési intézményekben (Szelezsánné, 2016). Kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy milyen a kisgyermeknevelő pedagógusok mentálhigiénés állapota, mik a pszichoterrorral kapcsolatos tapasztalataik és mit lehet tenni ezek javításáért. Feltételeztük, hogy a pedagógusok mentálhigiénés egészsége összefüggésben van munkájuk teljesítményével. Azokban az intézményekben, ahol nem valósul meg mentálhigiénés támogatás, ott nagyobb valószínűséggel bomlik meg a csoportdinamika és alakul ki munkahelyi bántalmazás. Kutatási módszerként félig strukturált interjúkat készítettünk és releváns szakirodalmakat elemeztük. Egyik következtetésünk, hogy megfelelő mentálhigiénés támogatás hiányában a pedagógusok kevésbé sikeresen tudnak megbirkózni a stresszel, veszélyeztetettebbek a kiégés szempontjából és gyakrabban áldozatai a mobbingnak. (Témavezető: Dr. Mandel Kinga Magdolna habilitált egyetemi docens)

mobbing, mentálhigiéné, stressz, kiégés, iskola előtti pedagógusok

9. Oktatás és munkaerőpiac

Elnök: Dr. Bordás Andrea egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem

A munkaadók véleménye a szociális munkás szakemberek munkaerő-piaci helyzetéről

Szűcs Enikő PhD hallgató, Nagyváradai Állami Egyetem, szucse@gmail.com

Az elmúlt évek során, számos előadás és tanulmány született a Partiumi Keresztény Egyetem végzett hallgatóinak munkaerőpiaci helyzetéről. Jelen tanulmányban, folytatva az elmúlt évek kutatási tevékenységét, szeretnénk bemutatni a szociális munkás szakemberek munkaerő-piaci helyzetét a munkaadók szemszögéből. Tanulmányunk központjában 2018 őszén összegyűjtött interjúk állnak, melyeket olyan munkaadókkal készítettünk, akik több, a Partiumi Keresztény Egyetem szociális munka szakán végzett szakembereket alkalmaznak. Célunk az volt, hogy egy visszajelzést kapjunk a munkáltatótól, a végzetek munkaerő piaci helyzetéről, felkészültségéről. Ennek érdekében 12 egyéni félig strukturált interjút készítettünk. A munkáltatók kiválasztása egy előző kérdőíves felmérés eredményeinek alapján történt. Az eredményekből kiderül, hogy milyen konkrét elvárásaik vannak a munkáltatóknak a végzettekkel szemben, hogyan látják a szociális szakemberek felkészültségét és esetleges hiányosságait.

munkaerőpiac, szociális munka, munkaadók, elvárások

Oktatás és foglalkoztatás néhány jellemzője két szilágysági településen

Kocsis Péter Csaba mesteroktató, Debreceni Egyetem, kocspet@gmail.com

Az oktatás, mint a társadalmi mobilitás egyik legfontosabb útja egyre inkább egyértelműnek hat a szakmai közösség és az oktatásban érintett családok között. A két településen (Gencs és Ákos) indított kutatásunk arra kereste a választ, hogy milyen kihívások jelentkeznek az az oktatás a tanulói összetétel változására. A közoktatási rendszer egyes szintjeit figyelembe véve előadásomban az óvoda és az általános iskola néhány jellemzőjét foglalom össze, rámutatva a két településen tapasztalható hasonlóságokra. Vizsgálatom a magyar tagozatokra terjed ki, ezen belül is fókuszálva a tanulói összetétel változására és a roma tanulók arányának növekedésére. Az oktatás jellemzői mellett a területi elhelyezkedés és a munkavállalás néhány jellemzője is bemutatásra kerül. Az előadás a korábbi évek terepmunkáin alapul.

oktatás, roma, szegregáció, munkavállalási stratégia

Online oktatás a Partiumi Keresztény Egyetemen

Dr. Székedi Levente egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, szekedi.levente@partium.ro

Dr. Gál Katalin egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, katalin.gal@partium.ro

Dr. Pásztor Rita egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, pasztor.rita@partium.ro

Dr. Tolnai Tímea Katalin egyetemi tanársegéd, Partiumi Keresztény Egyetem, tolnai.timea@partium.ro

A 21. században (is) élénk vita folyik az egyetemek társadalmi szerepéről, autonómiájáról, a munkaerőpiachoz fűződő viszonyáról, ugyanakkor a felsőoktatási piacot sem hagyta érintetlenül a valamilyen mértékű digitalizáció (mind az infrastrukturális, mind a készségek fejlettsége/fejlesztése tekintetében). A 2020. tavaszán manifesztálódó világitjárvány, melynek következtében egyik napról a másikra álltak át az oktatási intézmények az online térbe, minden intézményt egy valamilyen mértékű digitalizációs állapotban ért és az érintetteknek abban a kontextusban kellett boldogulniuk. Kutatásunk a koronavírus járvány első hulláma kontextusában a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatóit és oktatóit célozta egy online kutatás keretében és arra a kérdésre kerestük a választ, hogy az oktatási folyamat szereplői hogyan élték meg az online térben megvalósuló munkát, milyen mértékben sikerült az egyetemnek megteremtenie az online oktatás feltételeit tartalmi és formai tekintetben egyaránt.

Partium, online oktatás, egyetem, COVID-19

Regionális rekrutáció és munkavállalás a Partiumi Keresztény Egyetem óvó- és tanító-képzős hallgatói körében

Dr. Bordás Andrea egyetemi adjunktus, Partiumi Keresztény Egyetem, bordas.andrea@partium.ro

Az előadásban a romániai óvó- és tanítóképzés intézményi és tartalmi változásait követjük nyomon nagy vonalakban a rendszerváltozástól napjainkig. Az oktatáspolitikai és az oktatásirányítási, a különböző szinten működő döntéshozók megteremtették az óvó- és tanítóképzés számára a felsőfokú alapképzés mára állandósulni látszó tartalmi és szerkezeti kereteit. A Partiumi Keresztény Egyetem óvó- és tanítóképző szakjára – mint minden más esetben is – a szakra jelentkező hallgatók tudnak „lábbal szavazni”, s így az adott szak, intézmény, régió szempontjából ők válnak a legfontosabb oktatáspolitikai szereplőkké. Az első évfolyamok hallgatóit igyekszünk a számok tükrében végigkövetni tanulmányi karrierútjukon a felvételi beiratkozástól a munkavállalásig. Kutatásunk azt igazolja, hogy az óvodai és elemi oktatás pedagógijára szak kapcsán nemcsak regionális rekrutációról, de regionális munkavállalásról is beszélhetünk.

regionális rekrutáció, pedagógusképzés, munkavállalás

10. Interdiszciplináris kutatások

Elnök: Dr. Balogh Brigitta egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem

A középiskolák szerepe a roma diákok továbbtanulásában

Dr. Balázs-Földi Emese egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem, balazs.foldi.emese@gmail.com

Dr. Pornói Imre főiskolai tanár, Debreceni Egyetem, pornoi.imre@ped.unideb.hu

Dr. Rákó Erzsébet főiskolai tanár, Debreceni Egyetem, rakoe@ped.unideb.hu

Dr. Soós Zsolt egyetemi docens, Debreceni Egyetem, soos.zs@ped.unideb.hu

Dr. habil. Szabó Gyula egyetemi docens, Debreceni Egyetem, szabogy@ped.unideb.hu

Előadásunkban, amely egy átfogó kutatásra épül, azt mutatjuk be, hogy milyen tényezők segítik a roma származású, többségében hátrányos helyzetű fiatalok felsőoktatásban történő továbbtanulását. Ismertetjük, hogy azon középiskolák, amelyek eredményesek voltak e diákok továbbtanulásának segítésében, milyen módszereket, eszközöket alkalmaztak. Kutatásunk eredményeképpen kétféle – mintának is tekinthető – modell rajzolódik ki. Az egyiket a pedagógiai és a szociális munka módszerek együttes alkalmazása, a másikat a nevelésre és a személyiségfejlesztésre való koncentráció jellemzi.

roma középiskolások, továbbtanulás, oktatási modellek

Csíkszéki és külföldi fiatal önkéntesek összehasonlító elemzése a modern önkéntesség perspektívájából

Dr. Silló Ágota szociológus, Gyergyói Szemle Egyesület, agotasillo@gmail.com

Az utóbbi évtizedekben kialakult az új típusú önkéntesség, amely intézményesen megszervezett és egyénre szabott tevékenység. Inkább a fiatal korosztályra jellemző: motivációjuk a tapasztalatszerzés, a kihívás, a szakmai fejlődés, a szabadidő hasznos eltöltése és az új barátok szerzése. Ez a típusú önkéntesség kevésbé altruista, erőteljesebben érdekalapú, tudatosan választott, professzionizáltabb és a reciprocitás jellemzi. A szakirodalom szerint a gazdaságilag fejlett társadalmakban egyre több egyetemista kapcsolódik be az önkéntességbe, néhány társadalomban, mint pl. Kanada 75%-os az arány. Doktori kutatásom során azt vizsgáltam, hogy Csíkszéken mekkora lehet az önkéntesek aránya az egyetemisták körében, illetve hogy az önkéntesek jellemvonásai mennyiben hasonlítanak a nemzetközi mintákhoz. Ehhez felkerestem a külföldi önkénteseket a térségben, akik a szakirodalomban leírt jellemvonásokkal rendelkeznek, és összehasonlító elemzést végeztem a két csoport között.

modern önkéntesség, egyetemisták, önkéntes motivációk

Fogyatékoság és bullying

Dr. Balázs-Földi Emese egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetem,
balazs.foldi.emese@gmail.com

A XXI. században egyre nagyobb arányban jelennek meg a társadalomtudományi kutatások területén a bántalmazással és zaklatással, az elmúlt években különösen az online zaklatással kapcsolatos kérdéskörök vizsgálata. Empirikus kutatások bizonyítják, hogy a zaklatás és a bántalmazás mértéke, különösen az iskolán belüli zaklatás, növekvő tendenciát mutat mind hazánkban, mind az Európai Unióban. Ugyanakkor Magyarországon feltáratlan még a fogyatékosággal élő személyekkel, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekekkel szembeni erőszak területe. A tanulmány/előadás célja, hogy szakirodalmi áttekintés segítségével képet adjon a fogyatékosággal élő népességet ért bántalmazással kapcsolatban, nemzetközi kitekintésben bemutassa az ezzel kapcsolatos ismereteket, kutatási eredményeket.

esélyegyenlőség, diszkrimináció, zaklatás, bántalmazás, erőszak

Jelkép és társadalom. A szimbolikus térfoglalás jelenségének kutatása az elmúlt 30 év folyamán

Prof. dr. Bodó Julianna egyetemi tanár, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
bodojulianna@uni.sapientia.ro

Az elmúlt 30 év folyamán a székelyföldi társadalomban a szimbolikus térfoglalás ünnepi eseményei fontos szerepet kaptak. A csíkszeredai KAM – Regionális és Antropológiai Kutatások Központjában már a 90'-es évek elejétől foglalkoztunk a témával, a kutatási tapasztalatokat a Sapientia egyetemen is hasznosítottuk. Előadásomban a téma kutatásának folyamatát vázolom fel. Célom, hogy kronológiai sorrendet követve vegyem számba azokat a térségi és lokális léptékű kutatásokat, amelyek megrajzolják az elmúlt 30 év társadalmi kontextusában a jelenség alakulásának ívét. A bemutató vázolja a kutatások módszertani eljárásait, problémaköreit, fogalomalkotási kísérleteit, az egyes időszakokra irányuló tematizációit. Mindezt a szimbolikus térfoglalási események vizsgálatának holisztikus szemléletével, amely a kutatási szegmenseket a terep szocio-kulturális körülményeinek megfelelően igyekszik értelmezni.

szimbolikus térfoglalás, ünnep, kutatás

Pedagógiai antropológia és normativitás: az etikai gyakorlat-fogalom tanulságai

Dr. Balogh Brigitta egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem,
brigitta.balogh@partium.ro

Pedagógiai antropológiáról napjainkban két értelemben beszélhetünk: az egyik definíció szerint olyan diszciplína, amely a pedagógiai jelenségek mögött meghúzódó emberképekkel foglalkozik, a másik értelemben pedig olyan társadalomtudomány, amely antropológiai jelenségeket vizsgál a nevelés szempontjából. Ugyanakkor napjainkban kérdésessé vált főként az első értelemben vett pedagógiai antropológia lehetősége, mivel jellegéből adódóan nem kerülheti el a normativitást, ami a kortárs társadalomtudományi diskurzusok kontextusában legalábbis problematikus. Hogyan lehet úgy megfelelni a normativitás követelményének, hogy közben elkerüljük a dogmatizmus veszélyét? – a kérdés nemcsak a pedagógiai antropológia, hanem a kortárs etika számára is életbevágó jelentőségű. Előadásomban arra teszek kísérletet, hogy megvizsgáljam: a 20. századvég egyik legígéretesebb etikai elméletének belátásai mennyiben jelenthetnek inspirációt a normativitás problémájának pedagógiai antropológiai kezelése számára.

pedagógiai antropológia, normativitás, Alasdair MacIntyre, gyakorlat (practice)

Törésvonalak a STEM területen belül A STEM területek egységességének vizsgálata a haladási utak, a nemi arányok, a perzisztencia és az intézményi szelektivitás alapján

Alter Emese PhD hallgató, Debreceni Egyetem, emesealter@gmail.com

Kutatásunkban az utóbbi évtizedekben a nemzetközi tudományos érdeklődés homlokterében került STEM képzések (science, technology, engineering, mathematics) kategorizációját teszteltük, és egységességüket vizsgáltuk a PERSIST 2019 adatbázison. Eredményeink alapján a képzések elférfiasodása és a hallgatók alacsony perzisztenciája elsősorban a műszaki és informatikai területek sajátossága. A sztenderd haladási úttal jellemezhető hallgatók alacsony aránya minden STEM képzésen megjelent. Az orvos-és egészségtudományi képzések a többi STEM területhez és más képzésekhez képest egyaránt szelektívebbnek bizonyultak.

STEM, lemorzsolódás, perzisztencia, intézményi szelektivitás

11. Digitális perspektívák

Elnök: Dr. habil. Albert-Lőrincz Csanád egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem

Az Európai adatvédelem hatásai fiatal felnőttek online magatartására

Dr. habil. Albert-Lőrincz Csanád egyetemi docens, Partiumi Keresztény Egyetem, alcs@partium.ro

Napjaink digitális paradigmájának egyik legfőbb kihívása a személyes adatok védelme, tekintettel a megnövekedett adatforgalomra. Az Európai Unió sok tekintetben előremutató és korszerű adatvédelmi rendeletet léptetett hatályba közel három éve, melynek célja a személyes adatokkal kapcsolatos egyéni kontroll megerősítése volt. A szakirodalomban azonban felmerültek bizonyos aggodalmak az adatbázisok biztonságát, a fogyasztói magatartást és az adatkezelői magatartást illetően. Tanulmányunkban kvantitatív módszerrel vizsgáljuk az adatvédelmi rendelet hatásait egy 162 fiatal felnőttből álló minta online magatartására. Az eredményeink szerint úgy tűnik, hogy ezen korai aggodalmak megalapozottak voltak.

adatvédelem, felhasználói magatartás, személyes adatok

Az Ipar 4.0 hatása a tudás és az oktatás átalakulására

Molnár Csilla PhD hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem, molnar.csilla@ppk.elte.hu

A negyedik ipari forradalom és digitalizáció a foglalkoztatás szerkezetátalakítását eredményezi, a megszűnő munkahelyeket felváltó foglalkozások új képességeket igényelnek. Demográfiai előrejelzések szerint az aktív munkavállalói időszak növekedésével a munkavállalóknak hosszabb ideig kell versenyképesnek maradniuk a folyamatosan változó munkaerőpiacon. Az új munkavállalói készségek iránti igényre a munkaerőpiacnak és az oktatásnak fel kell készülnie. A szükséges tudás, kompetenciák, attitűdök és az életen át tartó tanulás nélkülözhetetlen a jövő és a jelen munkavállalói számára. A technológiai fejlődés és a vállalatok változó elvárásai hatást gyakorolnak a tudás megszerzésének, fenntartásának, átadásának módjára, és a gyors tudás-elavulás elkerülésére. Az előadás nemzetközi szakirodalmi áttekintés révén mutatja be az Ipar 4.0 munkaerőpiacra és felnőttoktatásra gyakorolt hatását.

felnőttoktatás, Ipar 4.0, tudás-menedzsment

Digitális egyenlőtlenségek az erdélyi magyar idős emberek körében

Dr. Tókécs Gyöngyvér Erika egyetemi adjunktus, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, gyongyvert@gmail.com

Előadásomban a romániai magyar idős emberekre jellemző digitális egyenlőtlenségeket mutatom be. Az előadás minőségi adatgyűjtésre épül, valójában két év (2018 és 2020) leforgása alatt két adatgyűjtés során 70 romániai magyar idős emberrel készült félig strukturált interjú. Az interjúk során elemzett adatok alátámasztják a célcsoport lemaradását a digitális technológiahasználat terén: habár többségüknek az okostelefonok és a mobilinternet következtében megoldódtak a hozzáférési nehézségei, mégis a használati motiváció igen szűknek bizonyult. Az idős emberek többségét a technológiahasználatban a gyerekeikkel való kapcsolattartás és az egyéni érdeklődésre számot tartó információk keresése motiválta. Nagyon vékony rétegre jellemző az értelemszerű és célirányos digitális technológiahasználat, amely a valós életben is hasznos és előnyöket teremt. A megkérdezettek nem tervezték fejleszteni digitális kompetenciájukat, a közvetlen környezetük részéről pedig minimális támogatásban részesültek.

digitális egyenlőtlenségek, digitális kompetencia, digitális felzárkózás, romániai magyarok, idős emberek

Közösségszerveződés a virtuális és fizikai tér határán

Dr. Sárosi-Blága Ágnes szociológus, KAM - Regionális és Antropológiai Kutatások Központja, Csíkszereda, agnesblaga@gmail.com

Előadásomban egy új, a csíki régióhoz (Székelyföld), és elsősorban a háztáji gazdálkodási tevékenységhez kapcsolódó társadalomszerveződési forma esetében elemzem (1) a közösséghez való kapcsolódást ösztönző hatásokat, motivációkat, valamint (2) a közösséghez való csatlakozás szerepét tartalmát. Az elemzett közösség tagjaival készült interjúk alapján arra a kérdésre keresem a választ, hogy a székelyföldi térség társadalmi és gazdasági folyamatainak kontextusában – ahol a szereplők erős, más térségi struktúráknak a tagjai – hogyan, milyen tényezők mentén szerveződnek és változnak az újszerű, virtuális közösségek?

lokális közösségek, ruralitás, közösségszerveződés, változások, Székelyföld

conference@partium.ro
htt.partium.ro